

РЕЗЕРВАТИ ПРИРОДЕ ЗРЕЊАНИН

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ УСТАНОВЕ ЗА 2020. ГОДИНУ

Установа „Резервати природе“ Зрењанин

Војводе Петра Бојовића 2, 23000 Зрењанин

Телефон: 023/521-032; 023/521-033; 023/521-034

Електронска пошта: rezervatipriodezr@gmail.com

Интернет адреса: www.rezervatipriode.com

Шифра основне делатности: 9104 - делатност ботаничких и зоолошких вртова и заштита природних вредности

Матични број: 08965749

ПИБ: 109846467

Број рачуна и назив банке: Управа за трезор, 840-1197664-16

Оснивач: Град Зрењанин

Надлежни државни органи: Министарство заштите животне средине, Покрајински Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за привреду, локални економски и рурални развој, изградњу и уређење града Зрењанина и заштиту животне средине

Зрењанин, март 2021.

САДРЖАЈ

УВОД

1. РЕАЛИЗОВАНИ ОБИМ АКТИВНОСТИ У 2020. ГОДИНИ

1.1 ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА

1.2 РИБАРСКА ПОДРУЧЈА

1.3 БЕГЕЈСКА ПЕТЉА

2. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

3. ЗАКЉУЧАК

УВОД

У установи „Резервати природе“ Зрењанин 2020. година ће бити упамћена по пандемији корона вируса, отежаном или непотпуном извршењу задатака који су планирани током 2020. године, затим радом од куће, спровођењу мера заштите запослених од инфекције корона-вирусом, учествовањем запослених из установе током проглашења ванредног стања у смислу дистрибуције пакета најугроженијим суграђанима, постепеним враћањем у какву-такву нормалност, успешном сарадњом са Полицијском управом Зрењанин у циљу сузбијања рибокрађе итд. Претходна година биће запамћена и по постављању нове осматрачнице на Арадачком Ајлашу, открићима нових врста силикатних алги у Парку природе Русанда што је податак који је заинтересовао ширу научну јавност и податак који ће бити саопштен на међународној конференцији у Скопљу, веома интензивном реализацијом научно-истраживачких пројеката у Специјалном резервату природе „Ритови доњег Потисја“ у којима је сарађивала установа са Биолошким факултетима Универзитета у Новом Саду и Београду и Хабитпротом из Новог Сада такође, затим бројним спашеним кечигама, ефикаснијем раду чуварске службе, уређивању визиторског центра и др. У свако теренско визило смо уградили ГПС уређаје ради праћења рада и побољшања ефикасности рада чуварске службе и уштеде горива. Сваке недеље су обилажена Белоцркванска језера, Црну бару код Ковина, Гајгер бару код Опова, Риболовачко царство код Кикинде и Обрадовићеву бару код Мокрина. У сваком случају, били смо веома активни током 2020.године упркос пандемији.

И у тим околностима, установа је спроводила своје задатке савесно, било да се радило о ноћном теренском надзору или расподели помоћи социјално угрожених категорија током карантина и ванредног стања.

1. РЕАЛИЗОВАНИ ОБИМ АКТИВНОСТИ У 2020. ГОДИНИ

1.1 ЗАШТИЋЕНА ПОДРУЧЈА

1.1.1 Специјални резерват природе „Ритови доњег Потисја“

Установа на основу Уредбе Владе Републике Србије о проглашењу Специјалног резервата природе „Ритови доњег Потисја“ („Службени гласник РС“ број 121/2014 и 25/18), управља овим овим заштићеним подручјем.

Током 2020. године, реализоване су следеће активности:

1. Обележавање дела специјалног резервата природе:

Током 2020. године, завршено је обележавање спољних граница специјалног резервата природе „Ритови доњег Потисја“. Обележавање је вршено у складу са Правилником о обележавању заштићеног подручја („Службени гласник РС“, број 30/92, 24/94 и 17/96), бетонским белегама, таблама и фарбањем.

2. Израда базе података:

За потребе управљања СРП „Ритови доњег Потисја“ и рибарским подручјем у заштићеном подручје а у складу са Уредбом о проглашењу СРП „Ритови доњег Потисја“, израђена је база података (Microsoft Access)

3. Пројекат са Природно математичким факултетом из Новог Сада, Департманом за биологију:

На основу донетог Програма управљања СРП „Ритови доњег Потисја“ за 2020 годину извршено је праћење стања строго заштићених врста флоре трава против глиста (*lat. Artemisia santonicum*), врањемил (*lat. Limonium gmelinii*) и језичасти љутић (*lat. Ranunculus lingua*). Планирано праћење наведених строго заштићених врста урадили су, како је Програмом и предвиђено чувари природе, један извршилац Службе заштите и одрживог развоја Управљача – биолог, ангажовано стручно лице на основу уговора о пословно-техничкој сарадњи Управљача Установе „Резервати природе“ Зрењанин број I-1-60/2019-562 од 19.04.2019 год. и Природно-математичког факултета универзитета у Новом Саду број 0601-107/37 од 24.04.2019. године.

4. Сачињен је извештај Природно математичког факултета –департман за биологију и екологију број 01-07/20-23 од 29.10.2020. године са детаљним описом метода истраживања, сачињене су мапе дистрибуције испитиваних врста са утврђеним тачним локацијама налаза са ГПС координатама и визуелним приказом на основу резултата теренских истраживања као и фотографије испитиваних локалитета и налаза са терена.

Слика 1: Специјални резерват природе „Ритови доњег Потисја“

5. Пројекти са другим институцијама:

- I. У склопу пројекта „EU за Србију-Наставак имплементације Поглавља 27 у области заштите природе (NATURA 2000) од стране Биолошког факултета Универзитета у Београду Бранислав Димитров експерт за мекушце и ракове, извршено истраживање биодиверзитета пужева са циљем прикупљања података о присуству врста *Vertigo angustior*, *Vertigo moulinsiana* и *Aniulus vorticulus*. Достављен извештај о истраживању број П-05-74/2020-1697 од 03.12.2020. године. на основу извештаја ни једна од тражених врста није пронађена али је идентификовано присуство врсте *Vertigo antivertigo* која иако се не налази на националним листама заштићених подручја представља значајни индикатор очуваног приобалног станишта.
 - II. Истраживање тј иницијални попис инсекатских врста, процена стања станишта и формирање предлога за будућа истраживања од стране Удружења за одрживи развој и очување природних станишта Србије „HabiProt“. Додатни циљ је потрага за дневним лептиром панонски преливац (lat. *Apatura metis* Freyer, 1829) који је строго заштићена врста у Србији а његова распрострањеност уз реку Тису је још увек недовољно познато.
 - III. У склопу праћења гнезда строго заштићене врсте орла белорепана (lat. *Haliaeetus albicilla*) на подручју Доњег Потисја достављен извештај Иштвана Хам у скраћеном облику а који је део коначног извештаја који се доставља Министарству заштите животне средине.
 - IV. Пројекат „Наша природа–наша одговорност 2020“ Зрењанинске групе „Наставници природних наука“ уз помоћ Министарства заштите животне средине реализовао се делом и у СРП „Ритови доњег Потисја“. Циљ Пројекта ове године је сензибилисање локалне заједнице за проблем инвазивних врста у локалној средини кроз подизање нивоа знања деце о одраслим о инвазивним врстама биљака, њиховом утицају на аутоктоне врсте и значају спречавања њиховог ширења и очувања биодиверзитета. Учесници Пројекта ученици основних школа у Зрењанину, Тарашу, Елемиру, Меленцима и Ботошу узраста претежно 6. и 7. разред.
- 6. Присуство дабра у заштићеном подручју:** Током редовних контрола СРП „Ритови доњег Потисја“ чувар природе је у месецу децембру уочио активност дабра (*Castor fiber*) на 2 локалитета. У питању су две породице ове врсте.
- 7. Примедбе на ППППН Аутопут Београд – Зрењанин – Нови Сад**
Министарство саобраћаја, грађевинарства и инфраструктуре је током августа на септембар месец 2020. године огласило рани јавни увид у Просторни план подручја посебне намене коридора аутопута Београд – Зрењанин – Нови Сад и позвало све заинтересоване стране да дају своје примедбе на овај документ. Обзиром да аутопут пролази по средини СРП „Ритови доњег Потисја“, установа је упутила своје примедбе надлежном Министарству које су и усмено презентоване на састанку у Зрењанину 08.10.2020. године. Договорено је да ће све примедбе бити унете у Просторни план аутопута и да ће све заинтересоване стране бити благовремено обавештене о јавном увиду у нацрт тог документа.

8. Постављање обележавајућих и информативно едукативних табли у СРП: Није рађена поправка постојећих табли али су постављане информативне табле на границама заштићеног подручја, едукативне табле на излетишту „Тиса“ као и табле упозорења на забрану коришћења отвореног пламена због опасности од пожара. Такође, штампале су се информативно едукативне налепнице за већ постојеће табле.

9. Набавка и израда промотивног материјала: Установа је у 2020. је издвојила средства за промоцију заштићеног подручја тако што су се одштампани флајери „Пешачење у природи-здравље и авантура“.

10. Едукативне радионице и промоција СРП „Ритови доњег Потисја“ :

У периоду од јануара до маја 2020 године није било промоције СРП „Ритови доњег Потисја“ због пандемије новим Согопа вирусом и смањене активности и кретања људи.

У јуну месецу у складу са епидемиолошким мерама одржане су следеће активности на промоцији Резервата:

- служба заштите и одрживог развоја Установе заједно са чуварима заштићеног подручја обележила је 5. јун Светски дан заштите животне средине у Специјалном резервату природе “Ритови доњег Потисја” радно. Циљ овогодишњег обележавања је наставак праћења присуства и просторне дисперзије популације белог (*Nymphaea alba*) и жутог локвања (*Nuphar lutea*) у заштићеном подручју и то на локалитетима Јегмеч, Врбица и Комоњ, што је била тема прошлогодишњег истраживања спроведеног са Депарتمانом за биологију и екологију ПМФ-а из Новог Сада.
- са екипом РТС 1 на локалитетеу Комоњ направљен прилог о белим и жутиим локвањима који је приказиван на Јутерњем програму и у емисији Моја Србија.
- представници Биотопа Баклана заједно са Јавним акваријумом и тропикаријум Београда били на локалитету Комоњ и Врбица снимали локвање и подводни живи свет у овим мртвајама. Промоција живог света и самог СРП „Ритови доњег Потисја“ приказано на фајсбук страници и припремљен филмски материјал за едукацију деце школског узраста у Јавном акваријуму и тропикаријуму Београда.
- У јуну месецу у складу са епидемиолошким мерама одржане су следеће активности на промоцији Резервата:
- снимање документарног филма наставак обиласка Резервата са представницима Биотопа Балкана заједно са Јавним акваријумом и тропикаријум Београда. Снимљени материјал ће нам бити доступан у даљој промоцији Резервата.
- сарадња са локалним медијима на промоцији Резервата.
- У јулу месецу у складу са епидемиолошким мерама одржане су следеће активности на промоцији Резервата:
- снимање документарног филма наставак обиласка Резервата са представницима Биотопа Балкана заједно са Јавним акваријумом и тропикаријум Београда. Снимљени материјал ће нам бити доступан у даљој промоцији Резервата.
- сарадња са локалним медијима на промоцији Резервата.

У августу месецу у складу са епидемиолошким мерама одржане су следеће активности на промоцији Резервата:

- уживо укључење у Јутарњи програм РТ Војводина са темом промоција Резервата.

Извештај о пословању установе за 2020. годину

- снимање прилога о Резервату са локалном телевизијом „Сантос“.
 - снимање прилога и филм са екипом портала „Волим Зрењанин (I love Zrenjanin)“.
- У септембру месецу у складу са епидемиолошким мерама одржане су следеће активности на промоцији Резервата:
- снимање прилога о колонији Вуозое са локалном телевизијом РТВ Сантос. У октобру, новембру и децембру смањене активности на терену у смислу промоције због појачаних епидемиолошких мера. Редовна садарња са локалним медијима које преносе наше активности са друштвених мрежа и на тај начин се информише и едукује
 - Зрењанинска група „Наставници природних наука“ посетила Резерват у склопу Пројекта „Наша природа-наша одговорност 2020“. Ово је један вид промоције Резервата тако што су деца препешачила део Резервата и мапирала инвазивне врсте у том делу.
- 11. Број теренских обилазака:** Током 2020. године чувар природе и стручни сарадник за заштиту природе – биолог реализовали су 338 часова обилазака овог заштићеног подручја.
- 12. Поднете пријаве:** ни једна
- 13. Пресуде:** ни једна

1.1.2 Парк природе „Русанда“

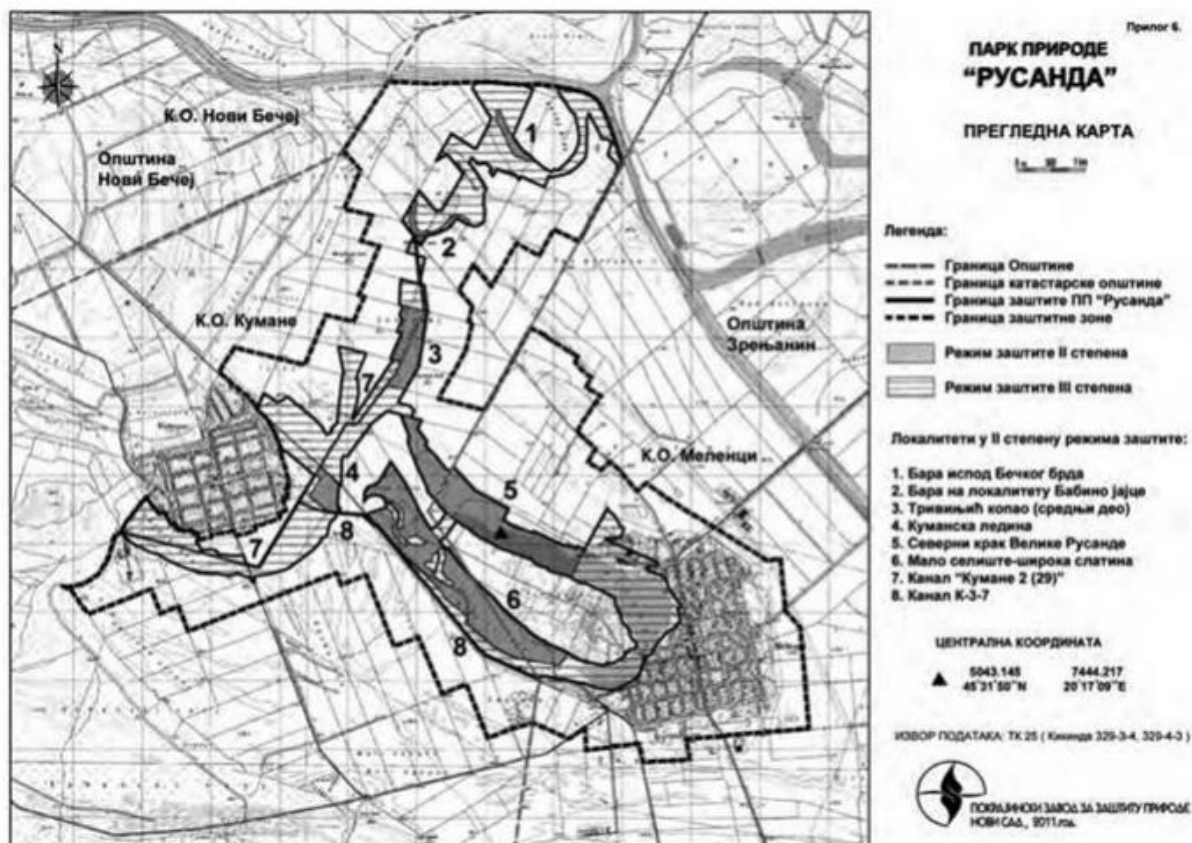
Установа на основу Покрајинске скупштинске Одлуке о заштити Парка природе „Русанда“ („Службени лист АПВ“ број 8/2019), управља овим заштићеним подручјем.

1. Обележавање Парка природе:

Извршена је активност обележавање спољних граница парка природе „Русанда“ и то: унутрашњи прстен малог и великог језера Русанда, тзв „потковица“. Обележавање је извршила стручна кућа биро за геодезију „Меридијан“ Зрењанин, и доставио Технички извештај број П-09-29/2020-1593 од 12.11.2020. године. Обележавању је присуствовало стручно лице Управљача, биолог мастер и чувар природе. Ова активност је у потпуности реализована на основу Програма управљања.

2. Опремање чувара природе:

Опремање чувара природе је реализовано тако што је од планираних средстава купљена униформа са обућом на основу Правилника о службеној одећи, односно униформи чувара у националним парковима и заштићеним подручјима („Службени гласник РС“, број 105/2020). Од опреме за чуварску службу је обезбеђен двоглед, USB меморија за чување података, фотоапарат са сталком и торбицом који ће користити поред чувара и стручна служба Управљача.

Слика 2: Парк природе „Русанда“

3. Сарадња са факултетима и другим стручним невладиним организацијама:

Институт за хемију, технологију и металургију, Универзитета у Београду поднео захтев да се дана 18.05.2020. године и дана 21.07.2020. године настави истраживање од прошле године тј узимање узорака воде за хемијску и биолошку анализу, узимање епифитских силикатних алги са субмерзних делова водених биљака, узимање узорака фитопланктона са средине језера и узимање узорака зоопланктона са средине језера. Захтев је одобрен и уз подршку чувара природе и стручне службе –мастер биолога завршен. Извештај о резултатима истраживања достављен Управљачу Установи „Резервати природе“ Зрењанин 03.12.2020. године

Научно-истраживачко друштво студената биологије и екологије „Јосиф Панчић“ поднело је захтев за одржавање истраживачког кампа на територији ПП Русанда у циљу прстеновања птица певачица, шљукарица и дневних и ноћних грабљивица у периоду од 30. октобра до 2. новембра 2020. год. Прстеновање је извршио члан дрштва за заштиту и проучавање птица Србије, лиценцирани прстеновач центра за маркирање животиња Природњачког музеја у Београду који поседују дозволу за истраживање строго заштићених дивљих врста птица у научноистраживачке сврхе издато од стране Министарства заштите животне средине.

На захтев Биолошког факултета Универзитета у Београду извршено једнодневно истраживање биодиверзитета пужева на локалитету ПП Русанда. Истраживање је у склопу пројекта „EU за Србију –Наставак инплементације Поглавља 27 у области заштите природе (NATURA 2000). Циљ истраживања је прикупљање података о присуству циљних врста мекушаца (пужева) . Врсте које су биле очекиване да се налазе у узорку су *Vertigo angustior*, *V.moulinsiana*, *Anisus vorticulus*. Том приликом су узети узорци површинског слоја земљишта на периодично плављеном локалитету који су касније анализирани у лабораторији. Извештајем који је достављен управљачу приказано је да није нађена нити једна врста од поменутих. Дате су и координате локалитета где су узимани узорци.

На захтев Удружења за одрживи развој и очување природних станишта Србије „Nabi Prot у ПП Русанда извршено је истраживање на основу Пројекта „Стенице слатинских станишта Војводине (III део)-Елаборација методе брзе процене панонских слатина заснованих на стеницама“. Након обављеног истраживања достављен је извештај од 02.12.2020. године.

4. Постављање обележавајућих табли:

На подручју Парка природе „Русанда“ након обележавања заштићеног подручја у делу тзв „потковице“ постављене су три обележавају табле за обележавање границе заштитног подручја.

5. Репарација осматрачнице:

На подручју Парка природе „Русанда“ изграђене су две осматрачнице током 2016. године. Једна на северозападном делу језера Велика Русанда која служи пре свега за посматрање и праћење птица на језеру и околним влажним стаништима. Други објекат је изграђен у непосредној близини бањског комплекса, на самој обали језера Велика Русанда. Осматрачница садржи два спрата и конструисана је на начин да задовољи потребе сваког посетиоца, рачунајући и лица која користе услуге бање, међу којима су и слабо покретне и непокретне особе. Одржавање и реконструкција осматрачнице у непосредној близини бањског комплекса, на самој обали језера Велика Русанда је урађено тако да сад може да се користи. Наиме замењена су поједина газишта која су била пропала, причвршћени су рукохвати и урађено је ојачање на свим деловима осматрачнице који су били попустили у стабилности. Затим урађено је ојачање новим штафовима. Табла која се налази поред осматрачнице додатно је ојачана зато што се накривила и била склона паду. Средства предвиђена Годишњим програмом управљања за 2020 за ову намену утрошена су у потпуности.

6. Израда промотивног и едукативног материјала:

Програмом управљања предвиђена су средства од 10.000,00 динара за промоцију заштићеног подручја тј за израду рекламног материјала. За реализацију ове активности обезбедили смо 10 комада мајица кратки рукав , качкети 10 комада и свеске са спиралом. На свим артиклима се налази лого ПП Русанда и лого Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине.

7. Број обилазака: Током 2020. године чувар природе и стручни сарадник за заштиту природе – биолог реализовали су 192 часа обилазака овог заштићеног подручја.

8. Поднете пријаве: ни једна

9. Пресуде: ни једна

2.1.3.Споменици природе „Жупанијски парк, Бели дуд у Белом Блату и Храст лужњак у Зрењанину“

- I. Одлуком о заштити споменика природе “Храст лужњак у Зрењанину” Скупштине града Зрењанина („Службени лист града Зрењанина“, број 9/11, 13/14 и 34/16) овај споменик природе проглашен је као заштићено природно добро – III категорије – значајно природно добро.**

Више пута у првој половини 2020 године извршен је обилазак храста лужњака, али само визуелно са улице тј без уласка у посед. Сваки пут пре одласка на адресу покушали смо да остваримо контакт са госпођом Козловачки која станује у кући на адреси Чарнојевићева број 33 у Зрењанину, али у томе нисмо успели.

Крајем августа сазнали смо да је госпођа Козловачки преминула и о томе дописом број П-06-03/2020-1371 од 18.09.2020. године обавестили Покрајински завод за заштиту природе. Дописом смо подсетили Покрајински завод да је госпођа Бориславка Козловачки упутила захтев Скупштини града Зрењанина дана 14.11.2013. године којим захтева да се укине одлука број 06-64-11/11-I објављена у Службеном гласнику града Зрењанина број 09/11 којом се „Храст лужњак у Зрењанину“ у Чарнојевићевој 33, ставља под заштиту као природно добро III категорије. **У поменутом захтеву је даље навела да је ову некретнину, уговором о поклону, уступила рођеној сестри која живи у Сарајеву и држављанин је суседне државе док је она доживотни уживалац.** Даље се наводи да није у могућности да омогући улазак у приватни посед, честе обиласке и прегледе храста и редовне годишње послове на заштићеном добру природе. Како се даље наводи заштићено добро природе чини заштитну зону од 200,96m² и чији центар чини пројекција крошње са стаблом у центру пречника укупно 16m. Тај део земље не може се обрађивати, а сенка стабла захвата готово половину баште, па се она углавном не може користити. Козловачки је даље навела како је Одлуком предвиђено обављање осталих активности као што су туристичке, едукативне и др. у циљу промоције вредности, што она с обзиром на своје године не може да прихвати. Дописом Покрајинског завода за заштиту природе број 02-1989/2 од 03.12.2013. године обавештена је Скупштина града Зрењанина да је утврђено да СП „Храст лужњак у Зрењанину“ није изгубио своје темељне вредности и **да не постоји основ за скидање заштите.**

Истим дописом Заводу смо скренули пажњу да у новим неповољним околностима нисмо у могућности да обилазимо заштићено природно добро Споменик природе „Храст лужњак у Зрењанину“ и изразили своју бојазан се ће стабло бити посечено ако се кућа прода и нови власник не буде имао сазнања да је храст лужњак под заштитом.

II. Одлуком о заштити споменика природе “Жупанијски парк у Зрењанину” Скупштине града Зрењанина („Службени лист града Зрењанина“, број 9/11, 13/14 и 34/16) овај споменик природе проглашен је као заштићено природно добро – III категорије – значајно природно добро.

У јануару 2020. године рађено редовно обилажење СП „Жупанијски парк у Зрењанину“, узимани су узорци дрвног материјала и вршен је преглед, детерминација и одређивање прага штетности патогена и штеточина. Ванредно је рађено грабуљање, сакупљање лишћа и одношење.

Фебруара месеца рађено редовно обилажење СП „Жупанијски парк у Зрењанину“, узимани су узорци дрвног материјала и вршен је преглед, детерминација и одређивање прага штетности патогена и штеточина. Извршена је дрвна хирургија – радник ВСС са коришћењем хидрауличне корпе ван плана и због посебних временских услова извршено је и окопавање сезонског цвећа.

Марта месеца поред обилажења, детерминације и одређивања прага штетности. Урађено је окопавање сезонског цвећа, ашовљење цветних рундела, вађење луковица и припрема леја за садњу. Планиране активности девне хирургије због посебних потреба урађене су у фебруару.

Априла месеца редовно обилажење СП „Жупанијски парк у Зрењанину“, узимани су узорци биљног материјала и вршен је преглед, детерминација и одређивање прага штетности патогена и штеточина. Трава је три пута кошена са одношењем откоса.

Маја месеца се и даље обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Рађена су два кошења травњака са одношењем откоса. Извршена је садња сезонског цвећа *Begonija semperflorens* и *Senecio cineraria* које је било планирано у априлу али временски услови то нису дозвољавали посађено 6584 ком.

Јуна месеца се редовно обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Третман пестицидима (фунгициди, инсектициди, акарициди, хербициди, биостимулатори) и водотопивим ђубривом (основно ђубриво, водотопиво ђубриво посебне намене) на површини од 8200m² је планирано и покушано три пута да се уради али због временских услова – киша није се успело у третману. Извршено је кошење травњака са одношењем откоса два пута на површини од 2400 m². На површини од 300 m² урађено је окопавање сезонског цвећа и заливање.

Јула месеца се редовно обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Три пута је окопавано сезонско цвеће на површини од 300m² док се партерно зеленило заливало 8 пута на истој површини. Третман пестицидима није урађен ни у овом месецу због одржавања мањих скупова у вечерњим часовима у парку –Банатска бајка.

Августа месеца се редовно обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Партерно зеленило је заливано 12 пута као и канделабри. Сезонско цвеће је окопавано једанпут на површини од 300m². Травњак се косио два пута на површини од 2400 m². Урађена је дрвна хирургија са одношењем грана и обављен је третман пестицидима на површини од 8900 m².

Септембра месеца се редовно обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Партерно зеленило се заливало 6 пута на површини од 300 m², и извршена је припрема леја за садњу на истој површини. Извршен је третман

пестицидима (фунгициди, инсектициди, акарициди, хербициди, биостимулатори) и водотопивим ђубривом (основно ђубриво, водотопиво ђубриво посебне намене) на површини од 9300m². Трава се косила два пута са одношењем откоса на површини од 2400m².

Октобра месеца се редовно обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Извршен је третман пестицидима на површини од 9300 m². Урађена су два кошења травњака са одношењем откоса на површини од 2400 m². Обављено је ашовљење цветних рундела на површини од 300 m², садња сезонског цвећа 5600ком и садња луковица 1400 комада као и три пута заливање партерног зеленила на површини од 300 m². Обављено једно кошење траве са одношењем откоса 2400 m².

Новембра месеца редовно се обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Извршено једно грабуљање лишћа са одношењем на површини од 1500 m² и други пут на површини од 2400 m².

Децембра месеца редовно се обилазио парк, прегледане су биљне врсте и узимани узорци и вршена њихова анализа. Извршено једно грабуљање лишћа са одношењем на површини од 2400 m². Урађена је допуна зеленила са три врсте и то једно стабло липе, једно стабло црвенолисне шљиве и једно стабло панчићеве оморике, са копањем рупа и заливањем.

Ш. Одлуком о заштити споменика природе “Бели дуд у Белом Блату ” Скупштине града Зрењанина („Службени лист града Зрењанина“, број 9/11, 13/14 и 34/16) ставља се под заштиту стабло белог дуда (*Morus alba L.*). Овај споменик природе проглашен је као заштићено природно добро – III категорије – значајно природно добро.

Током 2020. године редовно је вршен обилазак белог дуда, узимани су узорци биљног материјала- летораста и коре белог дуда и вршен је преглед , детерминација и одређивање прага штетности патогена и штеточина.

На основу извештаја стручног лица дипломираног инжењера фитомедицине задуженог за детерминацију и одређивање прага штетности патогена и штеточина утврђено је следеће:

1. У питању је дрво веће старости и слабије кондиције тако да су ране очишћене и запушене како не би дошло до новог негативног спољног утицаја на стабло. Радикалним мерама тј дубљим ишчишћавањем стабла направила би се већа штета него корист.
2. Детаљним прегледом, скидањем коре са неких делова стабла, уочено је присуство плутиног мртвог ткива које насељавају различити сапрофитски организми који то ткиво разарају . Не постоји мера, осим мера неге, које би могле да отклоне затечен процес.

Заштита стабла белог дуда обављена је крајем октобра и почетком новембра месеца. Урађена је дрвна хирургија, извршено је орезивање белог дуда након завршетка вегетације и затезање сајли а коришћена је и хидраулична корпа за орезивање грана које су се надвиле над суседни објекат а тиме се појачала и стабилност дрвета.

1.2 РИБАРСКА ПОДРУЧЈА

1.2.1 Рибарско подручје у заштићеном подручју специјалног резервата природе „Ритови доњег Потисја“

Установа на основу Уредбе Владе Републике Србије о проглашењу Специјалног резервата природе „Ритови доњег Потисја“ („Службени гласник РС“ број 121/2014 и 25/18) и Одлуке о проглашењу рибарског подручја у заштићеном подручју Специјалног резервата природе „Ритови доњег Потисја“ („Службени гласник РС“ број 3/2015 и 40/2018), је корисник овог рибарског подручја.

Током 2020 године, реализоване су следеће активности:

- 1. Број продатих дозвола:** На овом рибарског подручју током 2020. године продато је 16 годишњих дозвола и 22 дневних дозвола за рекреативни риболов у заштићеном подручју.
- 2. Обиласци и контрола рибарског подручја:** Током 2020. године рибочуварска служба и чувар заштићеног подручја реализовали су 352 часа обиласка заштићеног и рибарског подручја.
- 3. Поднете пријаве:** поднете су 2 прекршајне пријаве
- 4. Пресуде:** ни једна

1.2.2 Делови рибарског подручја „Банат“

На основу Уговора о привременом уступању на коришћење делова рибарског подручја „Банат“ (Обрадовићева бара код Мокрина, Риболовачко царство код Кикинде, Река Тиса од 65 км до ушћа у Дунав, Језера Пескара у Зрењанину, Гајгерова бара код Опова, Црна бара код Ковина и Белоцркванска језера) број 140-501-231/2019-04 од 01.02.2019. године, установа је корисник наведених делова рибарског подручја „Банат“.

Током 2020 године, реализоване су следеће активности:

1. Постављање чуварске осматрачнице

Рибокрађа је појава са којом се рибочувари установе „Резервати природе“ непрестано сусрећу. Она се одвија током дана и током ноћи, без обзира на временске прилике и годишња доба. Чуварска осматрачница као објекат омогућава већу прегледност рибочувару током обављања своје дужности на начин да уочи а да не буде уочен од рибокрадице. Обзиром да су рибочувари опремљени двогледима, прегледност ситуације омогућава чуварима брзо деловање и уклањање рибокрадице са рибарског подручја. Осматрачница се налази у близини локалитета Арадчки Ајлаш, на локацији на којој се рибокрађа одиграва најчешће. Осматрачница је постављена тако да је делимично заклоњена природном вегетацијом и готово неучљива са веће дистанце.

Слика 3: Делови рибарског подручја „Банат“ којима управља установа

2. Реконструкција објекта Чарда

Са уређењем објекта „Чарда на Тиси“ која је у функцији визиторског центра СРП „Ритови доњег Потисја“ и објекта Чуварске службе за потребе чувања ширег подручја, се наставило и током 2020.године и то:

- Уклањање престарелих стабала која су угрожавала објекат и електроинсталације објекта
- Уређење етажe 1 у смислу преграђивања гипскартонским плочама ради лакшег загревања етажe и функционалнијег коришћења простора
- Постављање решетке на улазна врата етажe 1 и етажe 2, као и на прозорима објекта
- Инсталирање видео надзора на објекту и сензора на покрет
- Ископ и изградња септичке јаме
- Контрола громобранске инсталације
- Ограђивање објекта и подупирање и учвршћивање жичане ограде
- Опремање етажe 1 и етажe 2 потребним намештајем

3. Нове униформе за рибочуваре

За потребе рада рибочувара, набављен је нови комплет службене униформе у складу са Правилником за свих 5 рибочувара установе.

4. ГПС контрола возила и пловила

У сва теренска возила Ладе Ниве и једно пловило, уграђени су системи ГПС позиционирања ради повећања ефикасности рада рибочуварске службе и надзора над спровођењем исте.

5. Уништавање мрежа и нелегалних алата

Током 2020. године, нешкодљиво је уништено – одложено на Регионалну депонију у Кикинди 500 кг нелегалних алата за улов рибе. При томе, сачињен је документ о кретању отпада који је формиран у сагласности са инспекцијом за заштиту животне средине.

6. Обележавање рибарских подручја

Таком 2020.године, вршено је обележавање Белоцркванских језера, Црне Баре код Ковина, Гајгер баре код Опова, Риболовачког царства код Кикинде и Обрадовићева бара код Ковина. Један део тих табли за обележавање је украден и поново постављен.

7. Сарадња са Полицијским управама

Сарадња са Полицијском управом Зрењанин је подразумевала спровођење 3 заједничка изласка на терен у касним вечерњим часовима на реку Тису, ради ефикаснијег сузбијања рибокрађе. Та пракса је започета марта месеца, затим на кратко заустављена због појачања епидемије током јуна месеца и настављена током лета. Шира јавност је поздравила учешће Полицијске управе Зрењанин. Сарадња са осталим полицијским управама и станицама није реализована због ванредних околности и епидемије.

8. Број продатих дозвола: Почетком 2020. године издато је 15 дозвола за обављање привредног риболова на реци Тиси и 2 дозволе за привредни риболов - бућка такође на реци Тиси.

Током 2020. године продато је 2085 дозвола за рекреативни риболов

9. Број обилазака: Током 2020. године рибочуварска служба реализовала је 796 часова контрола рибарског подручја „Банат“.

10. Поднете пријаве: 12 поднетих прекршајних пријава

11. Пресуде: 14 правоснажних пресуда на основу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда

1.3 БЕГЕЈСКА ПЕТЉА

Година 2020.је била веома специфична и за Бегејску петљу. Још рошле године се десио пех да нам је при склањању понтона који је кориштен за Пливање за часни крст, пресечен енергетски кабл који напаја фонтану код музичке школе струјом. Када се уз то узме и степен кородираниности понтона фонтане и могућност потапања фонтане на дно језера, одлучили смо се да фонтана, чија је заправо најважнија функција аерација и обогаћивање воде кисеоником, не буде постављена током прошле године са намером да се изradi потпуно нов понтон. Набављена је ХТЗ опрема за раднике у складу са прописима о заштити и безбедности на раду, редовно су одржаване обалске косине, а постројење за пречишћавање је и са мањим бројем људи радило у нормалном режиму рада.

2. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

Установа “Резервати природе” Зрењанин-табеларни преглед реализације средстава у 2020. години:

Кonto	Опис	План средства из буџета града	Извршење из средстава буџета града	План средства из осталих извора	Извршење средстава из осталих извора	Планирана средства Укупно
411000	Плате, додаци и накнаде запослених	13.100.000,00	12.572.649,93	2.500.000,00	1.517.926,14	15.600.000,00
412000	Социјални доприноси на терет послодавца	2.250.000,00	2.096.147,80	430.000,00	252.734,98	2.680.000,00
413000	Накнаде у природи давања запосленима	20.000,00	19.940,00	0	0	20.000,00
414000	Социјална давања запосленима	1.115.000,00	983.770,47	0	0	1.115.000,00
415000	Накнаде трошкова за запослене	717.000,00	712.462,86	115.000,00	0	832.000,00
416000	Награде запосленима и остали посебни расходи	285.000,00	282.669,32	0	0	285.000,00
421000	Стални трошкови	720.000,00	596.048,56	475.000,00	87.980,28	1.195.000,00
422000	Трошкови путовања	10.000,00	2.723,67	150.000,00	0	160.000,00
423000	Услуге по уговору	2.515.000,00	1.984.116,60	5.800.000,00	3.056.628,59	8.315.000,00
424000	Специјализоване услуге	2.310.000,00	2.170.729,64	2.900.000,00	1.883.768,10	5.210.000,00
425000	Текуће поправке и одржавање	500.000,00	324.797,10	2.450.000,00	1.423.605,45	2.950.000,00
426000	Материјал	652.000,00	421.030,01	4.400.000,00	2.422.119,05	5.052.000,00
465000	Остале дотације и трансфери	128.000,00	127.665,30	0	0	128.000,00
482000	Порези, обавезне таксе и казне	50.000,00	16.366,00	500.000,00	194.299,10	550.000,00
512000	Машине и опрема	50.000,00	37.854,00	6.690.000,00	658.345,00	6.740.000,00
513000	Остале некретнине и опрема	0	0	720.000,00	651.691,87	720.000,00
УКУПНО		24.422.000,00	22.348.971,26	27.130.000,00	12.149.098,56	51.552.000,00

За зараде за запослене је укупно извршено 16.439.458,85 динара (411+412) и то 14.668.797,73 динара из средстава буџета града и износ од 1.770.661,12 динара од средстава од субвенција. Треба нагласити да је извршен повраћај дела новца добијеног од других нивоа власти намењеног за плате из разлога примене основице за обрачун намењене за исплату плата изабраних и постављених лица у органима АП и органима локалне власти,

Извештај о пословању установе за 2020. годину

која је прописана чланом 6. Одлуке о буџету града Зрењанина за 2021. годину (Службени лист града Зрењанина 31/20), што није у складу са Статутом Установе “Резервати природе” Зрењанин, Законом о заштити природе (члан 103.), Закључком Владе Републике Србије 05 (број 121-10896/2020), мишљењем Министарства државне управе и локалне самоуправе, мишљењем уредника Буџетског инструктора консултантске куће Параграф, и Министарства финансија републике Србије од којих се очекује писано мишљење. Наиме применом поменути основнице 50% запослених има плату испод минималца, па се применом корективног фактора надокнађује разлика до минималне зараде. То је веома значајно питање јер су послови чуварске службе веома напорни, обилазак великог реона заштите, боравак на води, као и рад ноћу који такође није вреднован и то треба у наредном периоду исправити.

Накнаде у натури (413) су извршена у износу од 19.940,00 динара за исплату пакетића за децу запослених.

Социјална давања запосленима (414) су извршена у износу од 983.770,47 динара и намењена су за исплату солидарних помоћи запосленима и помоћи у случају смрти ужег члана породице запосленог.

Накнаде трошкова за запослене (415) су извршена у износу од 712.462,86 динара и намењена су за трошкове доласка и одласка са посла запослених-путне трошкове.

Награде запосленима и остали посебни расходи (416) су извршени у износу од 282.669,32 динара која су намењена за јубиларну награду у износу од 176.202,33 динара и 106.466,99 динара је намењено за исплату накнада члановима управног одбора из редова запослених.

Стални трошкови (421) су извршени у износу од 684.028,84 динара и то 596.048,56 динара из средстава из буџета и 87.980,28 динара из сопствених извора.

Трошкови путовања (422) су извршени у износу од 2.723,67 динара и то за трошкове службеног путовања.

Услуге по уговору (423) су извршене у укупном износу од 5.040.745,19 динара и то 1.984.116,60 из средстава из буџета услуге одржавања просторија, ангажовања стручног сарадника из области обрачуна плата и књиговодствених прописа, трошкове накнаде члановима управног одбора, одржавања рачунара, док је из сопствених и трансфера од других нивоа власти утрошено 3.056.628,59 динара за намене по програмима управљања заштићеним подручјима.

Специјализоване услуге (424) су извршене у износу од укупно 4.054.497,74 динара и то из средстава из буџета 2.170.729,64 динара за одржавање паркова и природних површина којима Установа “Резервати природе” Зрењанин управља док је износ од

Извештај о пословању установе за 2020. годину

1.883.768,10 динара из сопствених и трансфера од других нивоа власти утрошен на делатност у складу са програмима заштите (геодетске услуге, услуге обележавања, израда аката финансијске контроле и управљања и др.)

Текуће поправке и одржавање (425) су извршене у износу од укупно 1.748.402,55 динара и то из средстава из буџета 324.797,10 динара за сервис возила одржавање тонера и поправку слободностојећег ормана, док је износ од 1.423.605,45 динар из сопствених и трансфера од других нивоа власти утрошен на поправку возног парка, ревитализацију осматрачнице и грађевинске радове на визиторском центру на Тиси.

Материјал (426) је извршен у укупном износу од 2.843.149,06 динара и то из буџета 421.030,01 динар за канцеларијски материјал, материјал за саобраћај и стручне часописе, док је износ од 2.422.119,05 динара из сопствених и трансфера од других нивоа власти утрошен за набавку униформа за рибочуваре и чуваре заштићеног подручја, материјал за саобраћај и потрошни материјал.

Остале дотације и трансфери (465) су извршени у износу од 127.665,30 динара из средстава из буџета.

Порези, обавезне таксе и казне (482) су извршени у износу од 16.366,00 динара из средстава из буџета за регистрацију једног возила, док је износ од 194.299,10 динара из сопствених и трансфера од других нивоа власти утрошен за регистрацију остатка возног парка, пловних објеката и плаћање такси.

Машине и опрема (512) су извршене у укупном износу од 696.199,00 динара, из средстава из буџета износ од 37.854,00 динара за набавку центрифугалне муљне пумпе намењене за објекат Бегејске петље, док је износ од 658.345,00 динара из сопствених и трансфера од других нивоа власти утрошен на куповину моторног бушача рупа, фотографске опреме, електронске опреме, телефона и намештаја.

Остале некретнине и опрема (513) су извршене у укупном износу од 651.691,87 динара из сопствених средстава за израду чуварске кућице и панел ограде на излетишту Тиса.

3. ЗАКЉУЧАК

И поред свих неповољних околности, 2020. година се може сматрати релативно успешном годином са аспекта извршавања задатака дефинисаних годишњим плановима и програмима управљања одн.коришћења заштићених и рибарских подручја. Хиљаде сати теренских надзора, учествовање у врло значајним пројектима за очување природних

Извештај о пословању установе за 2020. годину

станишта и рибарских подручја је обележило рад установе током 2020. године. Током исте су се показале и одређене слабости у организационом смислу које се отклањају у наредном програмском периоду. Такође, просечна старост запослених је велика, нарочито у чуварској служби којој хитно треба подмлађивање што свакако треба да буде један од приоритета за наредни период управљања.

Директор установе
Др Дејан Јованов

